

Бурдаш У. Є., викладач (ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»)

ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СВІТОВІЙ ПРАКТИЦІ ТА В УКРАЇНІ

Система державної підтримки інвестиційної діяльності за роки ринкових перетворень зазнала значних змін внаслідок різкого зниження обсягів виробництва, капітального будівництва, інвестицій, відпливу капіталу із країни, скорочення масштабів інноваційної діяльності, яка значною мірою визначає стратегічні пріоритети розвитку країни. В умовах сучасної фінансової кризи ці проблеми проявляються в ще більш в гострій формі.

Конкурентоспроможність країни, регіону, суб'єкта господарювання визначається двома головними факторами. По-перше, наявним ресурсним, інвестиційним потенціалом і ефективним їх використанням; по-друге, ефективною системою державного регулювання інвестиційними потоками. Україна має не дуже високий ресурсний і досить низький рівень інвестиційного потенціалу, тому країна в міжнародному рейтингу конкурентоспроможності займає аутсайдерські місця. Це підтверджується даними про стан освоєння капітальних інвестицій в економіці України.

Розв'язання цих проблем потребує удосконалення форм державного регулювання інвестиційної діяльності й розробки відповідного методичного інструментарію оцінки соціально-економічних ефективності організаційно-економічних заходів державного регулювання інвестиційної діяльності. Однак, на даний момент залишаються невирішеними проблеми, пов'язані з інвестиційною діяльністю, відсутня єдина думка щодо змісту системи державного управління і регулювання інвестицій.

У світовій практиці за рівнем та формою підтримки інвестиційної діяльності з боку держави прийнято виділяти: державні стратегії активного втручання; децентралізованого регулювання; змішані. При цьому використовуються специфічні методи державного забезпечення інвестиційної діяльності: методи створення інвестиційного клімату, а також методи стимулювання попиту і пропозиції на інвестиції.

Стратегія активного втручання в інвестиційну діяльність передбачає визнання державою інвестиційної діяльності переважаючим фактором економічного зростання різних країн та забезпечує провідну роль у визначенні масштабів, термінів і пріоритетів інноваційного розвитку. З метою удосконалення методів державної інвестиційної політики при здійсненні фінансування державних інвестицій необхідно використовувати механізм державних замовлень і розміщення їх на конкурсній основі; оптимізувати структуру державних інвестицій та перейти до концентрації державних інвестицій для вузького кола пріоритетних програм.

Стратегія децентралізованого регулювання характеризується більш опосередкованою участю держави у інвестиційному розвитку окремих організацій та суб'єктів господарювання. Це означає менший ступінь централізації управління інвестиційними процесами з боку держави. Держава реалізує свою інвестиційну політику шляхом створення нововведень у державному секторі. З метою створення початкового попиту на нововведення державою виділяються відповідні ресурси. Для впровадження цієї стратегії передбачаються податкові пільги та інші преференції щодо інвестиційної діяльності.

Змішана стратегія розповсюджена у країнах із потужним державним сектором, відносно якого держава проводить активну інвестиційну політику, пряме та непряме регулювання. Що стосується приватного сектора, то переважаючою виступає стратегія децентралізованого регулювання. Ця стратегія використовується у Франції, Швеції.

В Україні спостерігаються окремі риси кожної із наведених стратегій, але у чистому вигляді не можна з певним ступенем достовірності стверджувати про домінування якої-небудь із наведених стратегій.

До значущих факторів, які визначають інвестиційний клімат, відносяться: передбачуваний темп інфляції і ставка процента на ринку, а також ризики, пов'язані із законодавчими регуляторними і податковими нормами.

З метою поліпшення інвестиційного клімату в Україні, враховуючи оцінки рейтингів України, проведені зарубіжними та вітчизняними експертами, та пропозиції фахівців, вважаємо за доцільне здійснити наступні заходи.

Стабілізація законодавчого середовища та встановлення сприятливих "правил гри" для бізнесу передбачає першочерговість підготовки трудового, комерційного кодексів, законів про захист прав інтелектуальної власності та трансферу технологій. Створення системи партнерської взаємодії органів влади та бізнесу, спроможної мінімізувати зловживання державних чиновників, досягається у тому числі за рахунок значного зменшення кількості дозвільних нормативних актів.

Розробка на рівні держави концепції інвестиційно-інноваційного розвитку країни на середньо- і довгострокову перспективу передбачає встановлення пріоритетних цілей щодо стимулювання і залучення вітчизняних та іноземних інвестицій, забезпечення їх підтримки.

Запропоновані заходи мають системний характер і можуть становити основу програми активізації інвестиційної діяльності з метою забезпечення інноваційного розвитку держави.

1. Інноваційна стратегія українських реформ / Гальчинський А. С., Гесць В. М., Кінах А. К., Семиноженко В.П. К.: Знання України, 2002.-326с. 2. Леонтьев Л. И. Опыт стимулирования инновационной деятельности за рубежом / Л. И. Леонтьев // Инновации. – 2003. №4. – С. 11-13. 3. Парцхаладзе Л. Инвестиционный климат Украины: глобальне потепління//Дзеркало тижня. – 2004. -24-30 лип. (№29) – С.15.